

Nr 131.

Ankom till riksdagens kansli den 29 maj 1934 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen.

(1:a avd.)

Uti den till riksdagen avlätna, den 3 januari 1934 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t under Utgifter för kapitalökning (bil. 2, punkt 2), rubriken »Fonden för förlag till statsverket», föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den särskilda proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen för budgetåret 1934/1935 beräkna ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avläten, den 28 februari 1934 dagtecknad proposition (nr 205) föreslagit riksdagen att för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av 250,000 kronor.

Av propositionen nr 205 framgår, att »marinens förplägnadssakkunniga», som haft att utreda frågan om kosthållets förbättrande vid marinen i dess helhet, den 27 december 1933 till marinförvaltningen avlämnat ett första betänkande rörande ifrågavarande utredning, innefattande förslag till förbättrande av utspisningsförhållandena vid marinens större matinrättningar i land.

De sakkunniga, som beräknat kostnaderna för matinrättningarnas försättande i tidsenligt skick till sammanlagt 764,000 kronor, hava ansett, att av ifrågavarande arbeten m. m. — med hänsyn till matinrättningarnas nuvarande skick och förutsättningarna för att åstadkomma en ekonomisk drift — följande i första hand och senast under budgetåret 1934/1935 borde komma till utförande:

Flyttning av tvättnrättningen och korvfabriken i Karlskrona	
samt anordnande av köttcentral och rosteri å Stumholmen ..	kr. 113,000
Modernisering av matinrättningen vid sjömanskåren i Karlskrona	» 145,000
Modernisering av matinrättningen å Vaxholms kastell	» 67,000
Ordnande förberedelsevis av fri skaffning jämte kylrums- och	
personallokaler* å Oscar-Fredriksborg	» 25,000
Ordnande förberedelsevis av fri skaffning i matsalen å Kungs-	
holms fort	» 12,000
Förbättrande av utserveringsanordningar och diskrum å Skepps-	
holmen	» 12,000,

eller tillsammans 374,000 kronor. För bestridande av dessa utgifter borde enligt de sakkunniga medel till ett sammanlagt belopp av 124,000 kronor utgå *dels* (25,000 kronor) av tvättnrättningens och korvfabrikens i Karlskrona förnyelsefonder, *dels* (79,000 kronor) av vissa angivna underhållsanslag, varifrån kostnader av liknande art vanligen bestridas, *dels ock* (20,000 kronor, motsvarande de beräknade kostnaderna för anordnande av köttcentral och kafferosteri å Stumholmen) från anslaget till förplägnad. Härutöver erforderliga medel, 250,000 kronor, borde särskilt anvisas för ändamålet.

Efter att hava redogjort för myndigheternas yttranden över de sakkunnigas betänkande har departementschefen för egen del i ärendet anfört följande.

»Av vad i ärendet anförts torde framgå, hurusom vid vissa av marinens matinrättningar betydande svårigheter föreligga för tillgodoseende av en tidsenlig förplägnad på ett ekonomiskt sätt. Genom personliga besök vid förläggningarna i Stockholm och Karlskrona (med Kungsholms fort) har jag själv varit i tillfälle att konstatera där förhandenvarande brister i utspisningshänseende. Ävägabringandet av tillfredsställande utspisningsförhållanden vid de marinens matinrättningar, som beröras av förplägnadssakkunnigas förevarande utredning, förutsätter utförandet av byggnads- m. fl. arbeten samt anskaffning av inventarier i sådan omfattning, att kostnaderna härför endast till en del kunna bestridas av de ordinarie underhållsmedlen.

Av i de sakkunnigas moderniseringsprogram upptagna arbeten m. m. hava de, vilka ansetts erforderliga för avhjälpan det av de mest påtagliga bristerna och som förutsatts komma att medföra de största driftbesparingarna, föreslagits skola komma till utförande under budgetåret 1934/1935. Detta de sakkunnigas, av marinförvaltningen förordade förslag vill även jag biträda.

Den första etappen av moderniseringsprogrammet — om vars närmare innebörd jag torde få hänvisa till den förut lämnade redogörelsen — har beräknats draga en kostnad av 374,000 kronor. Mot denna beräkning har jag i stort sett ej något att erinra. Av sagda belopp, 374,000 kronor, torde, på sätt de sakkunniga och marinförvaltningen förutsatt, 124,000 kronor böra bestridas av tillgängliga anslagsmedel. Den summa, 250,000 kronor, som härutöver erfordras för ändamålet, torde böra uppföras å riksstaten för nästa budgetår.

I fråga om moderniseringsprogrammets närmare detaljer utgår jag i likhet med marinförvaltningen ifrån, att ändamålsenliga jämkningar må ske i de ritningar m. m., som ligga till grund för de sakkunnigas förslag, dock att härigenom icke må föranledas någon ökning av de beräknade totalkostnaderna. I viss mån kunna jämkningar betingas av den ståndpunkt, Kungl. Maj:t kommer att intaga till av de sakkunniga föreslagen övergång till kvinnlig kökspersonal i matinrättningarna, vilket förslag för närvarande är föremål för utredning inom marinförvaltningen.»

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget om vidtagandet av åtgärder för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen grundar sig på den utredning rörande frågan om kosthålllets förbättrande vid marinen i dess helhet, som avgivits av de efter Kungl. Maj:ts bemyndigande utav marinförvaltningen år 1933 tillsatta marinens förplägnadssakkunniga. Emellertid har riksdagens militieombudsman — något som i statsrådsprotokollet icke omnämns — vid flera tillfällen under de senaste åren ansett sig böra framställa allvarliga anmärkningar beträffande matinrättningen i Karlskrona och utspisningsförhållan-

Utskottet.

dena därstädes. Dessa framställningar synas dock icke hava föranlett några åtgärder från myndigheternas sida. Utskottet har i detta sammanhang icke kunnat undgå att fästa uppmärksamheten på detta förhållande.

Utskottet finner angeläget, att den ifrågasatta moderniseringen av matinrättningarna vid marinen kommer till stånd, och har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag härutinnan, liksom ej heller mot det för ändamålet begärda anslaget. Beträffande sättet för beredande av täckning för ifrågavarande anslag kommer utskottet sedermera att yttra sig.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för *modernisering av vissa matinrättningar vid marinen* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Stockholm den 29 maj 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 130.
